

Efterforsknings- og indvindingstilladelser til kystbeskyttelse samt større anlægsarbejder, herunder anlægsarbejder vedtaget ved lov, vil som hovedregel blive meddelt efter ansøgning og således være undtaget fra udbud. Kriterierne for undtagelse af de ikke lovbundne anlægsarbejder vil blive fastlagt i forbindelse med udarbejdelsen af tilladelsesbekendtgørelsen.

Der vil både i forbindelse med udbud og i forbindelse med vilkår i øvrigt i en tilladelse som hidtil kunne stilles vilkår om, hvor meget der i området må indvindes, både årligt og totalt, ligesom der på baggrund af en konkret vurdering af forsyningssikkerhed kan stilles vilkår om levering til geografisk afgrænsede områder. Der vil også kunne stilles vilkår om en forpligtelse til udnyttelsen af indvindingsområdet – både i tid og i mængde, jf. bemærkningerne til nr. 11.

Der sker med lovforslaget ikke nogen ændringer vedrørende de vilkår, der stilles til beskyttelse af miljøet, naturen, fiskeri- og kulturinteresserne m.v.

Det nye tilladelsessystem vil i hovedsagen medføre følgende forskellige situationer i forbindelse med meddelelse af tilladelser:

1. Miljøministeren sender råstofefterforskning og eller -indvinding i et nærmere afgrænset område i offentligt udbud. Udbudsmaterialet vil bl.a. indeholde oplysninger fra den statslige kortlægning af den forventede tilstedeværelse og tilgængelighed af sten, grus og sand samt en vurdering af, hvorvidt en indvinding forventes at kunne foregå uden væsentlig konflikt med andre værnede interesser (miljø og natur, fiskeri, søfart, energiforsyning, kulturminder, kystbeskyttelse m.v.). Det vil af udbudsmaterialet fremgå, hvilke kriterier der vil indgå ved udvælgelsen af vinderen, med hvilken vægt hvert kriterium vil indgå i udvælgelsen samt eventuelle minimumskrav, som et bud skal indeholde for at blive taget i betragtning. Eksempler på kriterier er: efterforskningsprogrammets kvalitet, tidsplan og omkostning, den påtænkte indvindings tidshorizont, udnyttelsesgraden af den tilgængelige råstofressource, miljøpåvirkning, relevans for lokal daglig råstofforsyning samt størrelsen på vederlaget til staten for råstofressourcen. Endvidere kan f.eks. et minimumsvederlag til staten, som vil svare til dækningen af statens omkostninger, fremgå af udbudsmaterialet. I forlængelse af udbudsforretningen meddeles den egentlige efterforskningsstilladelse med vilkår til vinderen af udbudet. Det vil fremgå af udbudsmaterialet, hvorvidt vinderen af udbudet på baggrund af en efterfølgende forhandling kan forvente at få meddelt eneret på indvinding.
2. Miljøministeren meddeler efter ansøgning tilladelse til en forundersøgelse, hvor en interesseret virksomhed f.eks. ønsker tilladelse til at foretage forundersøgelse, f.eks. seismiske undersøgelser suppleret med enkelte prøveboringer med henblik på at kunne træffe beslutning om at ansøge om en egentlig efterforskningsstilladelse eller anmode staten om at et område udbydes.
3. Miljøministeren meddeler indvindingstilladelse til indvinding fra et af staten efter § 22 udlagt indvindingsområde af en mindre mængde råstoffer. Miljøministeren har i forbindelse med udlægning i bekendtgørelse af området fastsat de vilkår, som vil indgå i en tilladelse. Vederlaget til staten fastsættes på markedsvilkår. Der vil kunne gives mere end en tilladelse, og tilladelserne vil – alt andet lige – kunne udnyttes parallelt, indtil den enkelte tilladelsesindehavers indvindingsmængde er indvundet. Der vil i praksis være tale om, at staten fra områder udlagt i bekendtgørelse til daglig forsyning af geografisk afgrænsede områder sælger råstofferne i »løssalg« til en markedsbestemt pris. Tilladelserne vil blive givet til tidsbegrænsede opgaver, f.eks. til udnyttelse inden for en måned eller til udnyttelse til færdiggørelse af en anlægsopgave. Den mængde, der i den enkelte tilladelse kan gives tilladelse til, afhænger af en konkret vurdering, bl.a. de forsyningshensyn, som skal varetages fra området, og den samlede mængde, der er fastlagt til at kunne indvindes fra området på baggrund af den miljøvurdering, der er foretaget.
4. Miljøministeren udsteder til en bygherre – efter konkret ansøgning og forhandling herom – en indvindingstilladelse til råstofefterforskning med efterfølgende eneret. Formålet med indvindingen er et anlægsarbejde på kysten. Det kan som vilkår indgå, at ansøger godtgør, at råstofforekomsten både i kvalitet og i forhold til afstanden til anlægsarbejdet er mest velegnet. Vederlag til staten kan i lighed med udbud og salg indgå i tilladelsens vilkår. Det gælder dog ikke privat kystbeskyttelse og anlægsarbejder på havet vedtaget ved lov.
5. Miljøministeren udsteder til Kystdirektoratet – efter konkret ansøgning og forhandling herom – en efterforsknings- og indvindingstilladelse til kystfodringsopgaver. Tilladelsen vil – i lighed med undtagelsen fra råstofafgiften – være vederlagsfri. Tilladelsen vil endvidere som hidtil blive givet med eneret på grund af de samfundsmæssige hensyn, der ligger til grund for Kystdirektora-